

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Miltä tulevaisuus näyttää?

Kaupungistuminen jatkuu > Kasvun ja keskittymisen hallinta vs. hiipuvien alueiden elinvoiman säilyminen

Ympäristötietoisuus vahvistuu > Ilmasto&energia veturina, rajoja, mahdollisuuksia ja/vai tukea? Resilienssi?

Väestörakenne erilaistuu > Demografisen, alueellisen, sosiaalisen ja etnisen eriytymisen haasteet

Digitalisaatio arkipäiväistyy, pysyykö lainsäädäntö vauhdissa mukana > MaaS? Tekoaly? Lisätty todellisuus ja keinotodellisuus? Robotisaatio?

Kansalaisvaikuttaminen monipuolistuu ja vahvistuu > Edustuksellisen demokratian rinnalla entistä enemmän deliberatiivista vaikuttamista, kansalaisvaikuttamisen keinot kehittyvät ja monipuolistuvat

Muutosten aikajänne lyhenee > Mikä taho kantaa viimekätisen vastuun päätösten pitkäaikaisvaikutuksista

MRL-uudistuksen langanpäitä

- Hallinnolliset rajat vs. toiminnalliset alueet
- Staattisuus vs. reagointikyky
- Avoimmuus vs. portinvartijoiden tulkintavalta
- Yhdenmukaisuus vs. olosuhdeherkkyys
- Hierarkkisuus vs. tilannelähtöisyys
- Seulottu tieto vs. joukkoistaminen
- Edustuksellisuus vs. käyttäjälähtöisyys
- ”Evoluutio” vs. ”revoluutio”
- Rakentaminen vs. rakennuksen elinkaari

MRL:n sisältöä koskevia uudistuksen ajureita

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistaminen ajankohtaista, koska

- Yksittäisiin asioihin liittyvien kehittämistarpeiden vieminen lakiin on toistuvien muutosten myötä yhä vaikeampaa
- Maakuntauudistus ja alueiden erilaistuminen muuttavat oleellisesti lain toimintaympäristöä.
- Digitalisaatio tarjoaa uudenlaisia välineitä suunnitteluun ja siihen liittyvään vuorovaikutukseen, jotka on syytä ottaa huomioon myös lainsäädännössä
- Energia- ja ilmastopolitiikassa maankäytön suunnittelulla ja rakentamisella on merkittävä tehtävä
- Käyttäjien säädösten sujuvuutta koskevien odotusten sekä kaavoituksen ja rakentamisen yhteiskunnallisten tavoitteiden yhteensovittaminen edellyttää uudenlaisia ratkaisuja

Uudistusprosessi tiivistetysti

- Tavoitteena on, että kuluvan eduskuntavaalikauden loppuun mennessä muodostetaan laajaan tietopohjaan perustuva monipuolinen näkemys uudistuksen periaatteista.
- Tietopohjaa kartutettaessa alueidenkäytön suunnittelua ja rakentamista selvitetään omina osahankkeinaan, mutta tiiviissä yhteistyössä toistensa kanssa.
- Uudistuksen eri vaiheissa eri sidosryhmille tarjotaan mahdollisuus osallistua hankkeen valmisteluun monipuolisin vuorovaikutusmenetelmin.
- Lakivalmisteluvaihe organisoidaan 2018, mahdollisesti

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän uudistamisen tavoitteiden jäsentely

Universaalisuudesta olosuhdelähtöisyyteen?

Suunnittelu- ja ohjaustarve vaihtelee eri tyyppisillä alueilla – pitäisikö näkyä lain sisällössä?

MRL:n kokonaisuudistus rakentamisen osalta

- Rakentamisen osalta lukuisia osauudistuksia 2010 –luvulla => rakenne on jo sirpaloitunut
- Muutokset koskeneet olemassa olevaa lain rakennetta ilman toimintaympäristön muuttumisesta johtuvia uusia osa-alueita
- Rakentamista koskevaan kokonaisuuteen vaikuttaa merkittävästi myös EU säädöskehitys (mm energia, sisämarkkinat, ympäristöasiat)
- Viime vuosien haasteita ovat olleet EU kehityksen huomioon ottamisen lisäksi rakentamisen laatukysymykset (kosteus- ja home, rakenteellinen turvallisuus, rakennustuotteiden kelpoisuus) sekä tarpeet rakennusvalvontatoimen kehittamisestä

Rakentamisen osa-alueen keskeisiä tarkastelu- alueita

Digitalisaatiota koskevat tavoitteet MRL uudistuksessa

Luoda edellytykset digitalisaation hyödyntämiselle ja mahdollistaa uudet toimintatavat tulevaisuudessa – mahdollistaa lain joustava soveltaminen teknologian kehittyessä

- 3D kaavoitus
- Yhteinen pohjakartta –aineisto ja esitysmittakaavan skaalautuvuus
- Yhteensopivuus ja käyttö koko suunnitteluketjussa toteutukseen asti
- Osallistumisen ja vuorovaikutuksen uudet menetelmät
- Tietoaineistojen tehokas hyödyntäminen

Velvoittaa niissä asioissa, jotka ovat ehdottomia edellytyksiä digitaalisaation toteutumiselle (yhteiskunnan yleisen edun näkökulmasta)

- Kaavojen tuominen rajapintaan tietyssä muodossa (tiedon siirto ja yhteiskäyttö)

”Ei helppo nakki” – rakennuslainsäädännön kivuliaat uudistusvaiheet

- **1856 Asetus kaupunkien järjestämisen ja rakentamisen perusteista**
- **1931 Asemakaavalaki**
- **1945 Laki rakentamisesta maaseudulla**
- **1959 Rakennuslaki**
- **2000 Maankäyttö- ja rakennuslaki**

- Rakennuslain kokonaisuudistus käynnistyi 1969, jolloin eduskunta edellytti *”ryhtymistä toimenpiteisiin rakennuslainsäädännön kokonaistarkistuksen aikaansaamiseksi”*.
- Kaavoitus- ja rakennusasiain neuvottelukunnan mietintö 1974, jonka pohjalta uudistusesityksiä 1977, 1981 ja 1984
- HE rakennuslain muuttamisesta 1994 > raukesi eduskuntavaaleihin

Missio myös kokonaisuudistukselle? (MRL:n tavoitteet 1§)

- Hyvän elinympäristön edellytyksien edistäminen
- Ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehityksen tukeminen
- Jokaiselle osallistumismahdollisuudet asioiden valmistelussa
- Suunnittelun avoimuus, laatu ja vuorovaikutteisuus
- Asiantuntemuksen monipuolisuus

Kiitos!

L